

8.

SINIF

2023-2024 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI ----
ORTAOKULU DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK
BİLGİSİ YAZILI SINAVI

1. DÖNEM

1. YAZILI

Madde ve enerjinin oluşumu, değişimi, hareketi ve maddeler arası ilişkilerle ilgili yasalardır. Bunlara doğa yasaları da denir. Deney ve gözleme dayanır. Evrensel, sürekli ve zorunludur.

1- Bu metinde hangi evrensel yasa anlatılmaktadır? (5p)

Fiziksel yasa

Kader; yolun tamamını değil,

Sadece yol ayrımlarını verir.

Güzergâh bellidir.

Ama tüm dönemeç ve sapaklar yolcuya aittir.

Öyleyse, ne hayatın hâkimisin,

Ne de hayat karşısında çaresiz.

(Şems-i Tebrizi)

2- Bu şiirden yola çıkarak insanın ilmi, iradesi ve sorumluluğu ile ilgili ulaşılabilecek sonuçları yazınız. (15p)

İnsanın hayatı önceden çizilmemiştir. İnsanın alınına yazılmış kader çizgisi yoktur. Kişi Allah'ın kaderi karşısında çaresiz ve mağdur durumda bekleyemez. İnsan kendi iradesi ile hayatına yön verebilir. Hayatın bütününe hükmedemeyiz ancak bazı kararları verebiliriz.

"...Kararını verdiğin zaman artık Allah'a dayanıp güven. Çünkü Allah, kendisine dayanıp güvenenleri sever."

(Âl-i İmrân suresi, 159. ayet)

3- Bu ayette kader ile ilgili hangi kavrama vurgu yapılmaktadır? Yazınız. (5p)

Tevekkül

"Kim hidayet yolunu seçerse bunu ancak kendi iyiliği için seçmiş olur, kim de doğruluktan saparsa kendi zararına sapsın olur. Hiçbir günahkâr başkasının günah yükünü üstlenmez."

(İsra Suresi 15. ayet)

4- Yukarıdaki ayeti insanın iradesi ve sorumluluğu açısından değerlendiriniz. (15p)

İnsanda doğuştan gelen bir seçim yapma kabiliyeti ve dileme yeteneği vardır. Bu irade ile hareket eden insan iyilik veya kötülük yollarından birini tercih eder. Verdiği kararların sonucuna katlanan kimse kendim ettim kendim buldum demiş olur.

5- "Hasta olmak benim kaderimde varmış." "Ben ne bahtsızım." "Kaderimde ne varsa o olur, nasıl olsa rızkı veren Allah'tır (c.c.)." gibi sözler toplumda yaygın olan ne tür anlayışların örnekleridir? (5p)

Yanlı ş kader anlayışı

Hız. Peygamber (s.a.v.) Mekke'li müşriklerin baskılarının arttığı bir dönemde Medine'li bir heyetle görüştü. Mekke'nin içerisinde görüşmenin tehlikeli olacağını düşünerek Mekke'nin dışında Akabe denilen bir vadiye bulundu.

6- Bu olayı tedbir ve tevekkül ilişkisi bakımından açıklayınız. (20p)

Tevekkül, tüm yapılması gerekenleri yaptıktan sonra insanın içinde duyması gereken iç huzurdur. Allah'ın (c.c.) takdir edeceği sonuç ne olursa olsun öncelikle önlemleri almak gerekir. Durum ve şartlar dâhilinde hazırlık yapıp Allah'a güvenmek doğru olan tavidir.

7- Kitap okumak, soru yazmak, çarşıya pazara gitmek, iyi veya kötü davranmak özgür irade ile yapılır. Bu alana cüzî irade denir. Bu irade kime ait irade olarak kabul edilir? (5p)

İnsana aittir.

8- Annesi, Hz. Musa'yı (a.s.) Firavun'un askerlerinden korumak için bir sandığa koyup hangi nehre bırakmıştır? (5p)

Nil Nehri

Hız. Musa (a.s.) İsrailoğulları ile birlikte Kızıldeniz'e ulaştı. Yüce Allah Hz. Mûsâ'yı (a.s.) ve beraberindekilerin hepsini kurtardı. Firavun ise ordusuyla birlikte onların peşine düştü. Firavun, ordusuyla birlikte Kızıldeniz'de boğulup gitti.

9- Yukarıdaki olayı zulmün sonu ve iman neticesi karşılaştırması bakımından açıklayınız. (20p)

Hak ve batıl mücadelesinde Allah'ın (c.c.) koruması ve gözetmesi iman sahibi kimseler ile dir. Yüce Allah halkına zulümle yaklaşan ve yeryüzünde bozgunculuk yapanları cezalandırmıştır. Allah'a (c.c.) inanıp Hz. Mûsâ'nın peşinden gidenleri ödüllendirmiştir.

10- Ayet el-Kürsi Allah'tan (c.c.) yardım ve koruma istemek amacıyla hangi zaman ve durumlarda okunur? Bir tane örnek yazınız. (5p)

Farz namazlardan sonra / Yatağa yatınca / Güne ve geceye başlarken / Yolculukta

